

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” este:
Jofa și Dumitrescu.

Prețului abonamentului:
pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tiară costă 12 fl. pe un an și
25 franci.

Anul XLII.

P 2035

Bibl. Univ. Cluj 315
15 1452

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenți.
Anunțurile:
un'a serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 1.

Joi 16 Ianuarie

1879.

Brasiovu, 3 Ianuarie 1879.

Cu un simțiment, au de frica nici de descurajare, ci de profunda ingrigire incepem revizita anului 1879. Santemu ingrigiati, ca-di vedem, ca inimicii libertatii poporului se prepara la noua lovitari in contra ei, santem in se cu deosebire ingrigiati, vedindu, ca starea poporului romanu din Transilvania si Ungaria in locu se se amelioreze, devine totu mai espusa periculeloru, ce amenintia interesele vitale ale nationalitatii nostre.

Aruncandu o reprivere asupra celoru diece ani din urma si punendu-ne intrebaria, ca ce s'a lucrat in favorul causei poporului nostru in acestu lungu intervalu, trebuie se ne marturisimu, ca forte pușinu, ca se nu dicem de totu pușinu. De aci vine ca astadi stam ca causa nostra nationala mai totu acolo, unde amu pornitu acuma diece ani. Ama disu mai totu acolo, fiindu-ai aflamu o diferenta, inse cu dorere o spunem, ca nu in bine, ci in mai reu. Dupa legile nestramutate ale naturii, acolo unde nu amu pututu progressa, amu trebuit se regressamu si a sta pe locu inca insonna a da indereptu, ca-di candu stai pe locu si alu incatiza, remani atatu de tare indereptu, incatu nu-i mai poti ajunge nici dupa cele mai mari fortii.

Astfelu timpulu a adusu cu sine mari schimbari si s'a schimbatu si situatiunea interioara in privatie. Efectele acestei schimbari se potu vedea in curandu si momentulu erasi ne pote chiamati cu puteri indouite drept'a nostra causa se se recunoscă postulatele natiunei

mentu pote nu este departe, fi-vomu le alu folosi pentru imbunatatirea re, in favorul egalei nostre indreptimu se recere dela o natiune, care rijire asupra drepturiloru sale.

Obare, care ar' trebui se preocupe astadi mintile tuturor barbatiloru luminati ai poporului nostru, care ar' trebui se-i indemne se-si de senu cu conscientiositate asupra faptelor loru din periodulu trecut de diece ani, si se examineze cu demerantulu ceea ce s'a inceputu si nu s'a dusu la sfersitu si ceea ce trebuia se se faca si nu s'a facutu. In modulu acest'a apoi facendu-si bilantiulu fiecare in parte si toti la oalta, ca ce au jertfitu in periodulu acel'a lungu pe altariulu natiunei loru, ce au lucratu pentru inaltarea bunastarii morale si materiale a poporului romanu din aceste tieri, cumu s'au luptatu pentru recunoscerea drepturiloru lui nedescriptibile, voru pote se cunósca starea actuala in care ne aflamu si ce trebuie se mai facomu, cata energia, diligentia si munca se recere dela noi spre a astupa lacunele neglijeriloru trecutulu si spre a ne implini datori'a fația de noi ai de poporulu nostru in viiteriu!

Multa s'a peccatutu in mediuloculu nostru chiaru si in contra celoru mai primitive precepte ale unei procederi solidare in causele nostre nationale. Unu felu de apathia omoritore de vietiua a capriasa de unu timpu incóce totu organismulu nationalu si a devenitu mai de tóte dilele esclamarca: „Da ca-di acuma e totu atat'a, mérga cumu o merge!”

Este dreptu, ceea ce a afirmatu cu deosebire unu deputatu romanu opozitionalu din Ungaria in dieta, ca acosta apathia a poporului nostru este mai multu unu rezultat alu asupririloru si alu prigonitoriloru de nationalitati. „Der' amu trebui se cercetamu, ca ore nu este vin'a si la noi, ca deca amu fi fostu toti consili de datoriile nostre si amu fi ingrigiti mai cu caldura si cu abnegare de interesele nostre generale nationale, potutu s-ar' fi lati acosta apathia intre poporulu nostru si mesura atatu de inspaimantore?”

Si deca nu vomu ingrigi noi de interesele

nostre vitale nationale, cine se ingrijésca, contrarii nostri? Uniomeni, intr'adeveru, nu se sfiescu de a sustiene ama de unu timpu incóce chiaru si o asemenea abriditate. Acesti ómeni, cari venéza de comu dup' interese particulare, mergu asia departe a cuzanti'a loru, incatu voiescu se ne faca se crede, cu totuadinsulu, ca contrarii nostri politici a frica Russului si a slavismului in genere se voru afla siliti a se impacá nolens volens cu noi, cari inca santemu in asemenea gradu amenintati. Ce ne vorbescu asia, ne sparie cu ursulu ceru la noi, ca se cautamu adapostu in gur' lupului.

Facia cu aseme aparintie abnorme ale vietiei nostre nationale, repam si vomu repeta de categori si se va dá ocașine ceea ce amu mai disu asta véra, ca adeca ar fi timpulu ca se se desceptu odata din letargia ru toti acei barbati independenti ai natiunei nostre cari au simtiu si intielegere pentru adeveratele interese ale poporului romanu, der' stau retrasi si negativi la o parte si se puna odata stavila aceloru puteri nefaste, cari ca voie fora voie, impingu natiunea nostra in prapasthia!

Budapest'a, 9 Ianuarie 1879.

Onorate d-le Redactoru!

In stimatalu diuaru ce redigeti, Nr. 12 din 1878, unu articulu datatu Brasiovu, 23 Dec. v. 1878, se ocupa de intrarea mea in partid'a gubernamentală, apretiandu acestu faptu din deosebitu puncte de vedere, si exprimandu-si oșis-care in doielă, deca alegatorii mei prevediendu procederea mea, adeca intrarea mea in partid'a gubernamentală, mi-ar' fi datu voturile loru.

Totodata procederea mea se imputa partidei activiste ca unu felu de felonie. Fația cu aceste apretiiari din respectu nu numai catra alegatorii mei, ci catra intregu publiculu nostru cetitoriu, me afli indemnatu a dá publicitat'i unele desluciri despre procederea mea.

Convingerea mea in trebile nostre politico-nationale a fostu si este, ca interesele romaniloru si ale maghiariloru dupa impregiurarile nostre geografice si etnografice sunt atatu de strictu legate intre sine, in catu chiaru esistintia acestoru doue elemente este conditionata dela o buna intielegere intre aceste doue popóri, si ca prin urmare acel'a, carui'a i-ar' succeda a aduce in consonantia interesele acestoru doue elemente, astadi desbinat' intre sine, si-ar' castiga mari merite nu numai pentru natiunea s'a, ci si pentru patria, care priu impacarea romaniloru cu ungiurii s'ar' intari si consolidá in modu forte insemnatu.

Aceste convingeri, cari, dupa cumu ati observatu pena acumu, in puterea adevurului ce cuprindu, s'au generalisatu intre romani, amicii mei din Brasiovu si alte parti au sciutu, ca sunt si ale mele, si inca nu numai din program'a desvoltata de mine la candidarea de deputatu, ci din multe intrevorbiri, ce amu avutu unii cu altii.

Deórace partidele dietali nu sunt impartite dupa nationalitati, si deórace tint'a unei procederi in sensulu mentionatu este de interessu generalu si nu de partid'a; de aceea conclucarea la acelu scopu patrioticu si nationalu nu pote fi conditionata de participarea la un'a sau alta partid'a dietala. In ori-care partid'a se pote lucra la ajungerea acelu scopu.

Este logica der' a afirma, ca intrarea mea intr'un'a sau alta partid'a dietala din punctulu de vedere semnalatu n'a potutu fi obiectulu programei mele electorali; acosta afacere trebuia rezervata apretiiarii mele cu atatu mai multu, ca pe timpulu alegerii mele, ba chiar' la plecarea mea la dieta, insu-mi nu asi fi fostu in stare a spune, ca in care partid'a voiu intrá, despre acosta voieam se me orientezu la faci'a locului.

Ajungendu la faci'a locului, adeca in diet'a tierii, in decursu de 14 dile nu am intratu in nici o partid'a, voindu ca inainte de tóte se cunoscú impregiurarile si se me orientezu.

Premitu, ca in diet'a tierii nu esista nici o partid'a, care dupa program'a s'a se ne fia amica noua romaniloru, cu atatu mai pușinu esista o partid'a nationala romanésca.

Steng'a extrema séu partid'a independinta nu mi-a convenitu, fiindu-ca consta mai cu séma din asemenea elemente, cari dupa principiile loru a priori eschidu ori-ce resultatu alu tendintiloru mele.

Partid'a opozitiunei reunite nu se ocupa cu alte cugete, decatu numai de a face se cada regimulu presinte; ori-care alta afacere nu-i este de tempore, — prin urmare deocamdata cu acosta partid'a in directiunea indigitata nu este de a se esoperá nimica.

Remane partid'a gubernamentală séu liberală. Marturisescu, ca astadi, dupa cumu stau trebile, si acosta partid'a nu ni este amica.

Ceea-ce m'a indemnatu a intrá in acosta partid'a, dupa o matura consultare si cu alti barbati ai nostri, a fostu speranti'a, ca intrandu in partid'a gubernamentală, in clubulu liberalu, voiu avé ocașine destula de a conveni cu barbatii, cari conducú astadi destinele tieriei, de a-i informa despre convingerile mele, si in acestu modu de a lucra in directiunea semnalata mai susu. Mai departe eram si sum indreptatitu a sperá, ca deca ar' succeda a convinge pe cei dela, carma despre loialitatea si spiritulu patrioticu, ce caracteriséza atreptele pretensiuni ale romaniloru, ei se afla si in positiune de a afla si pune in lucrare unu modu viand, in puterea carui'a romanii din statulu ungiurescu se nu mai fia priviti si tractati ca contrari, ci ca amici ai statului si ai natiunei maghiare.

Ce resultatu voru avé nisuintiele mele, nu potú sci; sunt inse departe de a-mi face ilusiuni, ca ori care omu, care cunósce slabiciunile, ce caracteriséza elementulu maghiaru.

Totusi, avendu in vedere starea cea precaria, in care se afla atatu Romanii, catu si Maghiarii, prin urmare patri'a nostra fația de panslavismulu amenintatoriu, mai considerandu si acea impregiurare, ca pericolulu, care amenintia esistintia celoru doue elemente, dupa tóte simtómele este iminente, si ca pote este óra din urma, pentru ca se se delature neintielegerile si neincrederea dintre cele doue natiuni, pentru ca apoi cu puteri unite se-si apere esistintia si patri'a loru, cu unu cuventu avendu in vedere situatiunea cea seriósă a tierii, mi place a crede, ca succesulu indigitatu de mine celu pușinu nu va fi imposibilu, séu ca la din contra trebuie se dubitamu séu de patriotismulu séu de intielepiciunea concetatianiloru maghiari, si atunci se desperamu de viiteriulu nostru comunu.

Se intielege ca unu singuru deputatu din Transilvania, — si la acosta activisti nu sunt de vina, — nu va poté lucra cu acelu successu, cu care ar' fi lucratu 10—15 deputati romani din Transilvania.

Din parte-mi convinsu de folosulu si de necesitatea scopului propusu voiu lucra dupa puterile mele in directiunea si in modulu indigitatu pena atunci, pena me voiu convinge, ca ori ce resultatu este eschisu, imposibilu; éru atunci voiu face aceea, ce trebuie se faca unu omu onestu.

In catu autorulu articolulu din cestiune este aplecatu a privi in mine pe deputatulu nationalu, este cu totulu cestiune de apretiare pentru densulu; din parte-mi asi fi pre fericitu deca eu, fie ca deputatu nationalu séu nenationalu, asi avé vre-unu successu favorabilu pentru natiunea mea, pentru patri'a mea.

Primiti Domnule Redactoru espressionea deosebitei mele consideratiuni

Nicolae Strevoiu, avocat.

Ne amu simțitu datori a da locu fara intardiare aperarei de mai susu a domnului deputatu Nicolae Strevoiu. Modalitatea, cu care d-s'a voiesce se 'si escuse intrarea in partitul guvernamental, este atatu de strana, argumentele ce le aduce sunt atatu de surprindietorie, incatu pentr'unu momentu ne-a venitu a crede, ca de bine ce amu intratu in carnavalul a avutu de gandu a face numai o gluma cu noi. Der' apoi ne-amu uitatu mai de aprópe la aceea scrisóre, amu cetit'o de susu in josu si de josu in susu, amu intors'o pe o parte si pe alta si ne-amu aruncatu intrebarea, ca óre vrendu a luá in aperare din punctu de vedere nationalu pasulu ce l'a facutu, potut'ar' fi d. avocatul Strevoiu se vorbésca altfelu si amu trebuit se ne dicemu ca mai bine nu a potutu aperá o procedere despre care i va spune in sesi consiinti'a s'a de romanu, ca nu este nicidecumu corecta, ca nu se póte uni nici intr'unu casu cu interesele, cu demnitatea natiunei sale.

Da, — déca d. Strevoiu, care se numera intre cei mai buni advocati, s'a convinsu vreodata despre aceea, ca o cauza nejusta nu se póte indreptá nici prin cea mai stralucita dialectica a aperatorilor ei, atunci acést'a convictiune a trebuitu se-o castige acuma, candu a luat' p'en'a a mana spre a-si justificá inaintea alegétorilor sei si a publicului romanu atitudinea, ce a luat'o cá deputatu dietalu. Amu disu inse póte pré multu prin cuventulu „justificá“, cá-ci d. Strevoiu insu nu'l'u intrebuintiéza, sciindu prea bine, ce zadarnica ar' fi ori-ce incercare seriósá de a se justificá inaintea nóstra in sensulu adeveratu alu cuventului. Densulu se simte deocamdata indemnatu a dá publicitatii numai „unele desluciri despre procederea s'a“, va se dica, nu-i este atatu de a documentá corectitatea procederei sale, ci se incérca mai multu a escusá inconvenientulu intrarei sale in partid'a guvernamentalá, sustienendu, ca acestu pasu l'a intreprinsu cu intentiunile cele mai bune pentru natiunea s'a, voidu astfelu a castigá bunavointi'a publicului romanu, despre care prea bine scie, cá a trebuitu se fia consternatu, candu a auditu de atitudinea s'a.

D-lu Strevoiu se pune dér' a priori pe unu terenu, pe care nu'l'u mai potemu urmari cu argumente principiari, ci avemu de a face numai cu onorabil'a s'a personalitate, cu vederile, dorintiele si nisuintiele sale personale, remanendu a apréti déca aceste vederi, dorintie si nisuintie sunt b'séu rele.

Spre a nu fi cumva reu intielesi, der' amu indata aci, ca si noi suntemu de convinsu, ca acél'a, carui'a i-ar' succede a aduce in se, astadi interesele elementelor maghiare si rite nu nu desbinate intre sine, si-ar' castigá marita, care prin mai pentru natiunea s'a, ci si pentru intari si consoimpacarea Romanilor cu Ungurii si mergemu inca si lidá in modu fórte insemnatu. Bucurá din sufletu, mai departe si dicemu, ca ne-ar' lu fericitu, care se candu d-lu Strevoiu ar' fi alu i-a succesu ceea póta sustiené odata, ca d'barbatiloru dintr'unu ce nu a potutu succé, de a aflá adeca unu periodu de o mii de unia maghiara si cea romodus vivendi intre d-lu Strevoiu, déca dupa mana. Dér' ne va i-amu dat'o ne vomu luá liber- asigurarea acést'a indoielile ce le avemu față de tatea a-i espunóse, cu cari se nutresce d-s'a si sperantiele gr'ia de ponderositatea interventiunei cu deosebire pentru realizarea acestoru sperantie. sale perso

Se d. „Dupa o matura consultare si cu alti d. Str' ai nostri“, dice elu, a intratu in partid'a barb'amentala, sperandu, cá in clubulu liberalu „acestei partide „i se va dá ocaziune a conveni a barbatii, cari conduc astadi destinele tierii, -i informá despre convingerile sale si a lucrá in directiunea semnalata“, adeca pentru bun'a intielegere intre romani si unguri.

Pèna aci amu intielesu numai, cá d-lu Strevoiu voiesce se dobèndésca cevasi dela „barbatii, cari conduc destinele tierii“, lucrandu in directiunea bune intielegeri, nu ne spune inse mai de aprópe ce va cere séu va pretinde, cá se facea acei barbati, pentru cá se se restabilésca bun'a intielegere intre romani si maghiari. D-s'a inse póte e de parere, cá acést'a este o „cesiune de apretiare“ pentu acei barbati. Cá omu practic si bunu advocatu inse d. Strevoiu trebuit se scie, ca nu celai ce cumpere, ci celai ce ofera cevasi spre vendiare competa de regula fiesarea pretiului. Credemu dér', cá d. Strevoiu voidu a oferi somitatiloru clubulu liberalu maghiaru bun'a intielegere cu romanii se va fia gaudit' celu paginu si la unu retiu si nu va voi séu lase cu totul in apré-

tiarea barbatiloru maghiari dela carma. D. Strevoiu ne arata in termini fórte vagi obiectulu, despre care voiesce se tracteze cu acesti barbati, pretiulu inse nu ni'l'u arata.

Nu ni'l'u arata, dér' ni'l'u „semnaléza“ pe parte, spuindu-ne, cá „erá“ indreptatitu a sperá, cá déca ar' succede a convinge pe cei dela carma despre convingerile sale si in specialu despre „loialitatea si spiritulu patrioticu, ce caracteriséza dreptele pretensiuni ale romanilor“, ei potu aflá si pune in lucrare unu „modus vivendi, in poterea caruia romanii din statulu ungurescu se nu mai fia priviti si tractati cá contrari, cá cá amici ai statului si ai natiunei maghiare.“

Parturiunt montes nascitur ridiculus mus! D-lu Strevoiu i place a introduce espunerile sale cu cate o frasa bine alcatuita bombastica, care se fáa efectulu asupra cetilorului, in cursulu argumentunilor sale, inse o scie suci atatu de b'ie in drept'a si in steng'a, incatu in cele din una nu se alege mai nimic'a din tóte cate le-a promis. Asemenea frase pline de efectulu — in „pub'a vulgará se dice: „cleiu pentru a prinde paseri“ — a intrebuintiatu d. Strevoiu, cumu se vede acuma, mai antaiu in motivarea, ce a st'o in numele activistiloru la conferinti'a din siiu, pe care a introdus'o cu cuvintele pompóse. „Noi sub intrarea in activitate a romanilor nu intielegemu, cá acesti'a se se pun la dispositiunea uneia séu altei partide dietale, cá nescé divinsi, intielegemu lupta activa, pentru castigarea elorasii drepturi s. c. l.“ Totu asiá d. Strevoiu candu a candidat' cá deputatu, a introdus'o orbirea s'a cu asigurarea, ca nu póte acceptá p'apiele nici ale unei partide maghiare, ca-ci tóte unt in contra nóstra, ca „chiaru cadiendu guvernu actualu, nu se póte asteptá unu guvern c'unu programu mai favorabilu romanilor“ si mai multe alte tóte. — Aceste asigurari cumu de a intrá, „dupa o orientare in catu nic de 14 zile“ prin coridórele casei din decurs' utza si „dupa o matura consultare cu mai Sánd' barbati“, in clubulu partidei ministemu. Din clubulu acést'a ne tramite noue asigurari multu promitietorie si voiesce se ne dé o noua proba despre convingerile sale, cari au insusirea de a remané aceleasi si atunci candu persón'a, care le nutresce, a trecut, printr'o metamorfosa atatu de insemnata.

La ce resultatu ajunge inse d. Strevoiu, puindu-ne in perspectiva „aducerea in consonantia a intereselor elementului romanu si maghiaru“? — La speranti'a, cá se va aflá „unu modus vivendi, in poterea caruia romanii se nu mai fia priviti si tractati cá contrari ai statului ungurescu.“ Apoi la acestu scopu se póte ajunge prin procedur'a cea mai scurta, care ar' costá numai puçina cerneala si harthia. Guvernulu ar' trebui se declare in tóte organele sale, cá romanii sunt a se considerá de aci incolo cá amici ai statului, ér' toti reprezentantii lor sunt invitati de a luá locu in clubulu liberalu, alaturi cu d. Strevoiu. Ce ar' raspunde natiunea romana in casulu acést'a? Se vede ca la acést'a nu s'a ganditu d. Strevoiu, cu tóte ca voidu se lucreze pentru natiune ar' fi trebuitu se tiena contu inaintea de tóte de vointi'a ei. Lui i este mai multu de a castigá bunavointi'a contrariloru decatu de a lucrá pentru recunóscerea dreptelor pretensiuni ale Romanilor. D. Strevoiu scie pré bine ca aceste pretensiuni sunt caus'a pentru car' maghiarii ne considera de inimici ai statului. Cumu spera dér' densulu, cá va poté convinge pe cei dela carma despre „lealitatea si spiritulu patrioticu“ a pretensiuniloru nóstre drepte altfelu, decatu jertfindu-le in favorulu acele bune intieleger, ce-o doresce mai pre susu de tóte? Pretensiunil' romanilor ori sunt drepte ori sunt nedrepte. Déca sunt drepte, trebuit se fia si leale si patriotice si n'au lipsa de a fia luate in aperare in privintia acést'a de nimenea, nici de d. Strevoiu. Dér' ce se mai dicemu, candu dupa aventulu, ce si-l'a iá si dupa sperantiele, ce voiesce se ni le face, totu d. Strevoiu, vine si ne aduce aminte de trist'a realitate, dicendu, ca e departe de a-si face ilusiuni, ca-ci ori-cine sanóscé slabiciunile elementului maghiaru.

Unu proverbu francesu dice, ca omulu revine intotdeauna la primul seu amoru. Si d. Strevoiu are slabiciunea de a voi se se „infratiosca“ cu ori-ce pretiu cu maghiarii. Elu vediendu ca n'o póte scóte la cale cu infiatirea aci acasa, a intratu pèna si in clubulu Tiszaiiloru spre a-o pune de acelu din nou in miscare. D. Strevoiu se légana inca in

sperantia, ca ceea ce va duce la u-lu Tisza Kálmán, care, candu cereamu drepturile nóstre, ne naná se ne ducemu la Bucuresci, si déca i va dice: „Se ne impacamu Escelentia, ca-ci de nu, ie cutropescu muscalii“, acést'a nu va avé a face nimic mai urgentu, decatu séu stringa in braçis pe d. Strevoiu si se lege fratia cu natiunea romanu diu aceste tieri!

Sunt dér' cu totul neintemeiate, si desierite sperantiele, cari au indemnati pe d. Strevoiu a se arucá in braçie polipului partidei tiszaiene, care cu capulu va suge inca totu ce mai este romanu in convingerile sale. Intr'unu asemenea casu inse d. Strevoiu, care s'a abatutu de pe cararea rationala ar' poté se devina chiaru pericolosu causei nóstre nationale. Acést'a se póte intemplá cu atatu mai vértosu cu catu d-s'a si astadi se póta cá unu felu de conducetoria alu asianumitoru activisti „Afacerea“ intrarii sale in partid'a guvernului, lespre care va avé se raspunda inaintea de tóte alegétoriloru sei, cari, sustienemu, nu potu se fia intielesi nicidecumu cu procederea s'a, capeta astfelu unu caracteru seriósu si amu dori, cá confratii nostri dela „Telegrafulu Romanu“ se nu intardie a ne dá deslusire despre aceea, ca apróba demersurile deputatului Strevoiu séu nu.

In fine esprimemu din nou profund'a nóstra parere de reu, cá unu barbatu talentatu cá d. Strevoiu a potutu se alucece pe asemenea carari, si'l'u conjuramu, cá se face catu mai curescu ceea, ce-i spune consiinti'a s'a de romanu, „ceea ce trebuit se face unu omu onestu si devotatu bine-lui natiunei sale!“

Repriviri ale diarielor din Romania

la finea anulu 1878.

Si diarierele din Romania sunt iagrugate de viitoru, si ele vedu periclitare mai multu séu mai puçim interesele elementului romanu.

„Telegrafulu“, aratandu relele, ce le-a adusu anulu 1867: Perderea Basarabiei si amesteculu Congressului in afacerile interne ale tierii enumera apoi si cele bune asiá:

Independint'a Romaniei a fista recunoscuta de mai poteril, mai tóte poterile au tramisu ministrii plenipotentiari pe lènga guvernulu romanu, tóta pres'a europeana datu si admiratu, opiniunea publica din tóte partii inceputu se se ocupe de noi cá de unu p'otentiu si cu viitoru. Anulu 1878, putemu dice, ca n'ia la bratiu si a arcatu-o intregi lunu acést'a este opera seculilor trecutí, totu providentiala de a v'o presentá si a v'italitatea ei. — Anulu 1878 a mai l'contra intrigiloru interióre, in contra maile altele lea redusu la neputintia. Elu ne-a mai datu o satisfacere pentru care trebuit se i multamimu. Pe candu rusii erau priimiti in Basarabi'a cá nisce conceritori, romanii erau priimiti in Dobrogea cá munititori, cá civilizatori.

Anulu 1878 a facutu espositiunea dela Parisu. Desi Romania n'a luat' parte la acést'a espositiune, dér' multu din invetatii ei au luat' parte la diferite congresse scintifice si acoloru barbati. Li s'a facutu onóra de a fia alesu candu presiedenti, candu vice-presiedenti, cumu s'a intemplat' cu congressulu medicalu si celu etnograficu.

Viitriulu Romaniei dér' este astediatu de anulu, care se duce pe nesce base solide si durabile. Depende acuma dela romani de a scie se fia uniti si in unire se pazésca cu prudentia aceste base, cá nu intriga si invidia interna si esterna se sape acést'a temelie si s'o vedemu ruinandu-se. Ceremu dér' de la anulu viitoru cá misiunea lui se fia acést'a, cá tóta preocuparea lui se se marginésca mai cu séma aci.

In curèndu trebuit se se chiamo nesce Camere de revisuirea constitutiunei. Dela aceste camere depinde multu asigurarea institutiuniloru libérale. Déca voru veni nesce camere reactionare, libertatila din constitutiune voru fia reduse séu chiaru desfiintiate, si póte vomu vedé redicendóse furcile spèndiuratórei, pe cari stramosii nostri chiaru, candu le aveau in legi, nu le intrebuintau. Déca camerile de revisuire voru fia libere, Romania va remané unu státnu modèrn in Orientu, de unde se se adapte tóta popórela diu giuridulu ei. Ainci dat'adeveru romanii voru sámená cu flori calea anulu 1879 la piecare si in voru inseria in istoria lor cá pe cea mai mare anu pentru ei.

„Romania - Libera“ vede totulu impregru posomoritu si cere ómeni, cari se póta tiena pètu cu tóte viscocele, vina din, ori-si-ce parte. El dice intre altele:

„Dér' Europa a dobènditu pacea. Fia numele Domnului neacventatu, de si in numele Lui s'a decretatu de intieptii popórelaru ingenuonchiarea dreptului dinaintea capriciului fortiei. S'feritu-am si acést'a levitat' ca-ci asiá a fostu

ursit'a se suferă celu slabu. Multu ne-a costatu pe noi acelu nobilu aventu de a sari in ajutoriulu popóreloru asuprite de despotismulu turcescu! De ne-ar' fi baremu recunoscatori cei mantuiti! Pedutu-amu Basarabi'a si cine scie pentru catu timpu? Mi de voimici ai tieriei, braçulu celu harnicu alu Romaniei peritu-au pe campile Bulgariei. S'a chieituitu averea tieri; amu impucinatú poteriile nóstre productive; amu impedeatu progressulu pentru catuva timpu; suntemu silniti in afacerile nóstre interioare. Eata in cateva trasuri urmarile nenorocite ale complitului resbelu, pe care l'amu jortatu, incoronati de laurii biruintiei. Ce ar' fi fostu, déca sórtea armeloru ne-ar' fi fostu dusmana?

Se nu uitamu inse partea cea buna. Acestu resbelu ne-a datú inse privilegiulu de a aratá viteji'a poporului romanu, si cu dens'a amu dobenditu admiratiunea lumii, recunóscerea independentiei si o provincia dincolo de Dunare. Dér' aceste trei bunuri precumpani-voru óre jertfele facute? Suntemu veseli, ca strainii au esitu din retacirea, in care se gaseau despre vitalitatea natiunei romane, le multiamimu pentru inscrierea independentiei Romaniei in dreptulu publicu europénu, intielegemu valórea politica si economica a Dobrogei; dér' in acelasi timpú nu vomu uitá, ca darea Dobrogei este mai multu incredintiarea unui interessu européanu, care ne impune multe indatoriri; ca independinti'a, pe care noi amu avut'o in dreptulu publicu, intemeiatu pe capitulatiuni, dér' intunecatú prin restalmacirile strainiloru, ni s'a recunoscutu sub conditiunea perderei Basarabiei si deschiderii portii la cetatiani'a romana tuturoru strainiloru. ni s'a recunoscutu sub conditiunea perderei Basarabiei si deschiderii portii la cetatiani'a romana tuturoru strainiloru. Éta bunatatile, ce ni le-a adusu cruntulu resbelu de peste Dunare. Dér' bine reu resbelulu s'a sfersitu si barbatii, cari sunt pusi in capulu trebiloru, sunt datori se repara relele si se duca tier'a pe calea intaririi. Facutu-au densii ceva, de candu sunetulu trambitieloru a incetatu a chiamá pe romani in arme? Dá: lucrare seriósa puçina, pierduta in maruntisiuri ordinare. In colo negligentia séu fragmentari personali, cumu se'si asigure sie-si la ai sei poterea séu paragrafele budgetarie; declamari bombastice pe tonulu principiiloru si monopolisarea fora garantia a patriotismului; apoi, cá incoronare a operei, imperachieri bastarde pentru fericirea . . . partidului. Corpurile legiutóre, simtiendu-si sfersitulú, lucréza pe indelete, leganandu-se in dulcea suvenire a catoru-va voturi memorabile, la cari au fostu stimulate la opiniunea publica. Noulu ministeriu, de sub invecit'a firma, de abia s'a pusú in curentulu treburiloru, nesiguru si densulu de diu'a de mane. Budgetele nu sunt pregatite, ér' deputatii purisimi voiescu se se jóce cu veniturile tierii. Serviciile publice mai tóte sunt lipsite de motorii, cari se le tiena intr'o activitate productória de bine. Administratiunea interna langezesse necontrolata de opiniunea publica si e obosita de evenimente.

Peste cateva dile tier'a are se fia chiamata a revisui legea fundamentala a statului. Intregu edificiuulu nostru politicu póte fi pusú in periculu. Cine se gandesse la tóte acestea? Mái nimicu seriósu, afara de justitia, nu s'a facutu in Dobrogea, si cu tóte acestea fericitiu partidului dela carma striga: Niciodata tier'a nu s'a gasitu mai bine, de catu acumu! . . .

Noi, in faci'a acestei priveliste triste, in care vedemu pe tieranu saracitu si scepticu, statulu fora organe sanetóse, care se'i intretiena viéti'a si se-lu misce pe calea inavutirii, culturai si tiariei; functionarismulu si prin urmare proletariatulú intindiandu-se, partidele facédu cestiune de biserica politica din administratiunea tierii; apoi considerandu slabitiunea materiala, in care ne-a lasatu resbelulu si privindu negligentia poterei esecutive in repararea reloloru si organizarea chibzuita a serviciiloru publice; in fine infaçisandu-se sgudivirile, la cari ne potu espune viitórele camere, — suntemu cuprinsi de intristare pentru presinte de multe temeri pentru viitoriu. Intramu fórté slabiti in anulu nou si fora destuli ómeni, cari se intielega gravitatea situatiunei, cari se concéda mediulócele de a ne redicá si se aiba energi'a de a pune in miscare fortimele vitale ale natiunii. Impregiurulu nostru totulu este posomoritu. La médianópte fratii nostri sunt amenintiati cu desnacionalisarea prin introducere limbei maghiare in scólele poporului; la resaritu amu pierdutu Basarabi'a; la médiadi ni se disputá Dobrogea. Mostenirea anului ce se duce este ingrijitória.

Fia cá anulu 1879 se aduca liniste in sufletele mahnite ale romanilor! Acumu mai multu decatu ori-candu se simte nevoia de ómeni, cari se consolideze ceea ce avemu.

„Press'a“ face la finea revistei sale urmatieriulu caldurosu apelu la strinsa solidaritate:

„Dér', cate sperantie pregatesce anulu 1879, si cate deceptiuni va lasá elu póte, la sfirsitulú dileloru sale! Cate sperantie nu nutrise óre . . . tier'a nóstra, la sfirsitulú anului 1877, in privinti'a Basarabiei, — si cate deceptiuni nu avuramu óre a gustá in totu cursulu acestui anu!? Déca inse ne este permisú a face urari in ajunulu unei dile asia de solemne, candu unu anu se inchide deseversitu spre a lasá locu celui viitoriu, coperitu inca de aureol'a sperantieloru ce pórtá cu sine inainte de a aparé in tóta goliciunea sa, — nu avemu alta urare de facutu decatu se invocamu

„Avemú timpuri grele de trecutu, si multe aneovointie de intimpinatu, in mersulu nostru spre viitoriu. Déca dér' vomu procede uniti si strinsi in rendurile tuturoru Romaniloru, mai cu inlesnire vomu invinge, ajutati unii de altii, piedicele, ce vomu gasi in calea nóstra. Animositati, cestiuni personale, ure si invidii de coteria, vrajbe de individe . . . catu sunt de neinsemnate tóte aceste, in faci'a mariloru interese ale natiunei romane! Se uitamu dér' trecutulú, spre a nu ne presentá, in luptele viitorului contra dificultatiloru esteriore, decatu numai cu singura dorintia si singura preocupare de a ocoli prapasthi'a, ce sta deschisa pentru noi, de vomu urmá totu cu politic'a de desbinare a trecutului!

„La inceperea anului nou, ce se arata la pragulu timpului; in ajunulu lui 1879, ce apare, — nu putemu trimite dér' mai buna urare tuturoru Romaniloru de catu acést'a: se facemu politica mare si se lasamu politic'a mica celoru mici la sufletu! Se privimu in departare la viitorulu tieriei, si se lasamu invidiile dilnice a se svércoli, dupe cumu si merita, in adénculu dispretiului Romaniloru patrioti. Si in credintia ce e datoriu se hraneasca fle-care cetatienu iabitoriu de tíera pentru fericirea neamului romanescu se ne damu cu totii cuventulu ca: de acamu celu puçinu, ne vomu da cu totii man'a, cá se alungamu ori-ce periculu din viitorulu ce ne astépta! In aceste vederi, in aceste sperantie, in aceste dorintie, si cu aceste urari sfirsimu bilantiulu anului ce dispare, ca se pasimu cu hotarire si cu anim'a deschisa in dilele anului 1879, ce lucece viu si plinu de speranta celoru cari isi punu asteptarea in unire, labóre si virtute!! . . .“

Franci'a si Romani'a. Eata ce scrie „La République démocratique et sociale:“ „Déca se gasece in Oriinte o natiune, care se fi datu Franciei dovedi de fidela amicitia, o natiune, care se merita a fi numita Franci'a Oriintului, de siguru ca acea natiune e natiunea romana. Romani'a, afara de acést'a, mai e si natiunea eminentemente civilisatóre a Oriintelui europénu; ea singura, mai bine de cátu ori-care alt'a, póte se jóce in peninsul'a turco-gréca unu rolú asemenea cu acel'a, pe care l'a jocatú Piemontele in peninsul'a italicea. Sunt dér' o multime de argumente, de rasa, de simtieminte, de politica, care consiliéza pe Franci'a, se cultive cu cea mai mare bagare de séma amicitia Romaniiei si se nu permita nimenui a-si substitui influinti'a s'a in loculú celei franceze asupr'a acestei natiuni, pazitóre naturala a guriloru Dunarii.“

Diverse.

(Invetiamentulu in comitatulu Brasiovulu.) Comitatulu Brasiovulu are 55.397 suflete si are prin comune scóle: 1 scóla de statu, 11 scóli comunale, 36 scóle confessionale, cu tótele 48; Copii obligati de scola. dela 6—12 ani 6905 dela 13 pèna la 15 ani 3136, cu totulu 10.041. Scól'a elementara o cercetéza 3835 copii. 3624 copile, cu totii 7459. O scóla superioare civila cu 83 copii. Scól'a media o cercetéza 3 copii. Sum'a principala a copiiloru, care cercetéza scól'a face 9254. — Nici o scóla nu cercetéza 423 baieti, 364 baiete, cu totii 787. — Dupa religiune sunt: rom. cat. 143, gr. orient. 3794 de conf. avangelico-elvetica 33, de conf. ev. angl. 5277, unitari 3, evrei 4, de toti 9254. Dupa limba 2709 maghiari, 2760 sasi, 3785 romani, cu totii 9254. Carti didactice au avutu 8732, ér' 522 n'an avutu. Dupa estrasulu din consemnarea scolariloru, cari au lipsitu dela scóla, se vede, ca dintre ei au fostu pedepsiti 1084, ér' 2734 au fostu dispensati. Numerulu scolariloru, cari au lipsitu dela scóla, face 3818. Dintre cei ce au esitu din scóla potura ceti si serie bine 971. — Invetiatori calificati sunt 125, necalificati 11, ordinari 132, adiuncti 4. Pe unu invetiatoriu vinu cate 68, pe un'a odaia de scóla cate 70 scolari. — Edificie scolastice, cari sunt proprietatea comuneloru, sunt 48. In edificie scolastice se afla 132 odai de scóla, 100 locuintie pentru invetiatori, pe lènga edificii sunt scóli de pomi 38, gradini 81, locuri de gimnastica 30. — Mediulócele de invetiamentu: 179 table negre, 35 table de parete, 263 charte de parete, 54 globuri, 65 obiecte pentru istori'a naturala, fysicalice 46, biblioteci 32, aparate de gimnastica 16. — Veniturile anuale ale scoleloru facu 46,979 fl. in bani gat'a si in naturalie 1122 fl., laolalta 48,101 fl., in capitale 38,364 fl., din care vinu interesse 3343 fl., in didactru 3266 fl. in subventiune anuala ce o da statulu 8474 fl., in subventiuni comunale anuali 21,433 fl., in subventiuni bisericesci 8191, din alte isvóre 3394 fl., cu totulu 84,101 fl. — Spe-sele anuale ale scóleloru pentru salariile invetiatoriloru ordinari facu 39,892 fl., pentru adjuncti 927 fl., pentru incalditu curatitu reparatúri

4729 fl., pentru mediulóce de invetiamentu 664 fl., pe carti pentru copii seraci 363 fl., pentru alte diverse 1526 fl., cu totulu 48,101 fl. — Aici avemu se observamu numai atat'a: subventiunea de 9934 fl., ce o da statulu pentru scólele din Brasiovu, catu si subventiunea de 8474 fl., ce o da scóleloru din comitatu, se da numai pentru scóli maghiare, ér' pentru scólele poporale confessionale nu da statulu nici o par'a, macaru ca si celelalte nationalitati din acestu comitatu contribuiescu destui bani pentru visteri'a statului si inca in mesura neasemenatu mai mare, decatu contribuiescu ciangaii, pentru cari sacrifica statulu pe totu anulu atatea mii de florini. Se vede la fiecare pasu, ca si astadi mai domnesce inca principiulu din timpii feudalistici, ca popórele nemandhiare sunt misera plebs contribuens, si sunt condemnate de a portá numai sarcini, ér' de folóse se se bucare numai maghiarii. Se póte óre vorbi de progressu acolo, unde este cu potintia o asemenea anomalia?

(Soareau'a de binefacere a dameloru romane din Brasiovu.) Petrecerea ce au arangiat'o damele romane din Brasiovu in presér'a dilei de anulu nou a reesitu catu se póte de bine in tóte privintiele. Scopulu ei filantropicu a fostu atinsu in modu insemnatu, ca-ci au incursu aprópe una mii a florini, care se voru intrebuinti'a de catra Reuniunea femeiloru romane pentru instructiunea fetieloru orfane. De multu Brasiovulu nu a veditu o petrecere atatu de frumósa si animata. Societatea romana a Brasiovulu cu acést'a ocaziune s'a mai aratatu odata in vechi'a ei splendóre. Soareau'a de Duminica sér'a se póte insir'a cu totu dreptulu între cele mai frumóse din cate le-a avutu Reuniunea femeiloru romane dela infiintiarea ei. A fostu nenerita ide'a, cu care a venitú domn'a Veturi'a Dr. Neagoe la adunarea generala a Reuniunei femeiloru romane, cá se se faca o asemenea petrecere cu scopu filantropicu si totodata, pentru cá se se inainteze mai multu acestu scopu, se se contracteze cu otelierulu pretiuri mai eftine cá cele obiciuite pentru mancari si beuturi si diferenti'a se cada in folosulu intreprinderii, ear' pentru a atrage interessulu publiculu unu numeru de dómne si domnisióre se iá asupra si sarcin'a de a inspectiuná serviciulu la mese si a controlá ceea ce se consuma. Le servece spre lauda si onóre dameloru nóstre, ca au imbraçiosiatu acésta idea si ca formandu indata unu comitetu, au contribuitu cu tótele la stralucit'a reesire a acestei nobile intreprinderi. Ceea ce a datu petrecerei unu farmecu si mai mare a fostu impregiurarea, ca damele insarcinate cu control'a au aparutu tóte costumate si cu deosebire in costumulu nationalu. Era naturalu, cá vedendu acést'a cumuna frumósa de dame grupate pe la diferitele mese, apetitulu óspetiloru se crésca indiecitú si se se documenteze astfelu si pentru scopulu filantropicu, ba cei mai multi dintre óspeti au si platitu indouitu si intreitú pretiulu celu datoreau frumóselorú controlóre. In timpú catu au statú óspetii la mese s'a esecutatú urmatoriulu programu micu dér' alesu, 1. „Asaltulu Plevnei“ marsiu (nou) de L. Wiest. 2. „Uvertura“ de Fr. Schubert. 3. „Hor'a Severiului“ de L. Wiest, coru de dame si de barbati cu acompaniare de orchestru. 4. „Alla stella confidente“ romantia de V. Rombandi. 5. „Simfonia comica“ de Romberg. 6. „Panorama“, potpuriu de Alois Kraus. Apropiandu-se ór'a 12 s'au redicatu mesele din sal'a cea mare si punctu 12 a aparutu unu mosneagu betranu representandu anulu 1878 si indata dupa densulu unu logofétu tinerelu pe frunte cu inscriptiunea 1879. S'a incinsu apoi unu dialogu comicu fórté interessantu între acesti'a doi, dintre cari unulu, d. adv. I. Puscariu facea pe anulu 1878, ér' celalaltu d. comerciante N. Flustureanu pe anulu 1879. In fine a disparutu anulu 1878 si a luatú frènele guvernului anulu 1879 incepèdu music'a de jocu si frumósele romancutie intrara cu tótele vesele in Hora. Vedea-i costumele cele mai atragétorie femeiesci din tóte tierile locuite de romani. Ici o Brasiovéna si-o Selisteanca, colo o Abrudéna si o Bargoanca (de lènga Bistritia), ér' de alta parte costumele nu mai puçinu frumóse din Banatu si din Romani'a, de pe la Campulungu, Focsiani, Arghesiu s. c. l. Dupa Hora urmara apoi celelalte jocuri. Astfelu petrecerea din ce in ce mai animata a duratu pèna in diua. Amintimu cu placere, ca au luatú parte la acést'a petrecere tóte somitatiile atatu militare, catu si civile din locu si afara de acést'a unu numeru frumósu de óspeti din tóte nationalitatile, cari, dupa cumu amu intielesu cu totii au romanu presu incantati de spe-

cesulu stralucitu alu serei. Multiamimu din anima damelor n6stre din Brasiovu pentru indouita placere ce ne-au procurat6 cu arangearea acestei petreceri!

(Balu romanescu in Vien'a.) Cetimu in „Osten“ din Vien'a: „Intre cele mai renumite baluri ale carnavalului in Vien'a se numera in fiecare anu balulu romanescu, pe care ilu arangieza studentii romani dela facultatile din Vien'a in favorulu societatii lor6 „Romani'a-Juna“. Balulu acest'a, care reuneste nu numai elit'a societatii romane, ci-si numero6e familie grecesci, serbesci si russesci rudite s6u imprietenite cu familiile romane, este intotdeauna unu locu de intalnire a unui mare numeru de frumuseti admirabile, cari se vedu numai intre femeile Europei orientale si ac6st'a este principal'a pod6ba a balului romanescu. Pentru anulu acest'a au primitu a fi patronese ale balului d6mnele Matild'a Dumb'a, Mari'a de Filisianu, Aureli'a Trapsia, Teres'a Opolzter s. a. O deputatiune a studentiloru romani a mersu la Inaltimea s'a imp. archiducele Albrecht spre a-i oferi protectoratulu balului. Archiducele a asigurat6 pe deputatiune de bunavointi'a s'a, a declarat6, ca in principiu este in contra primirei protectoratului vreunui balu, d6r' a promis6 ca negresitu va visit'a balulu romanescu. Comitetul balului a alesu pe d-nii Dr. med. Octavianu Blasianu de presedinte si pe Dr. med. Nicolae Popper de casieriu. Balulu va av6 locu in 15 Februaru a. c. in Grand H6tel.“

(Sc6lele romane in Dobrogea.) „Romanulu“ ne impartasiesce, ca in Macinu functioneaza de multu o sc6la romana si poporatiunea 'si tramite cu bucuria copii la invetiatura. La Isaccea s'a deschisu asemenea cea d'antaia sc6la romana dilele trecute si s'asigura, ca in curendu se voru deschide si in alte localitati. Lipsescu inse cu deseversire cartile. Credemu — dice „Rom.“ — ca pentru noi e o datorie imperio6a de a ne preocup'a de inlaturarea acestui inconvenientu si cu deosebire placere amu vedutu, ca „Clubulu tinerime“ din Bucuresci a deschisu o subscriere cu scopulu de a cumpar'a table si abecedare pentru elevii dela sc6lele romane din Dobrogea. In fine felicit'a pe tinerii din capitala pentru ac6st'a frumo6a si patriotica initiativa si face unu apelu caldurosu la toti Romanii de a-si aduce obolulu la ac6st'a opera eminentamente patriotica.

(Romanii din Macedoni'a.) „Messenger d'Athenes“ dice intr'unu articulu, ca dupa o scris6re, ce a primitu din Macedoni'a, acolo s'ar' afl'a cativa missionari ai romanismului, cari si-ar' fi propusu se fondeze cu bani oferiti de catra nu sci6 ce comitetu s6u de catra guvernulu romanu sc6le romanesci in micile comune cutio-vlahice, ce se afla in cateva cant6ne ale numitei provincie. La ac6st'a adauge numit'a f6ia grecesca, ca missionarii romanismului perdu timpulu lor6, c'a-ci cutio-vlahii se tragu directu dela romanii cei vechi si nu dela romanii din Daci'a si s'ar' fi asimilat6 deja greciloru, „a caror'a limba o vorbescu si o intielegu“. Diariulu „L'Orient“ din Bucuresci se incerca a lu'a in aperare pe guvernulu romanu in contra insinuatiunei, c'a ar' oferi fonduri pentru a face propagand'a in Macedoni'a si sustiene, c'a cutio-vlahii n'ar' fi asupra originei lor6 totu de aceea6i parere c'a foile grecesci din Aten'a. Din partene nu vedemu si nu potemu intielege, cu ce dreptu pretindu grecii, c'a cutio-vlahii, cari dupa insusi marturisirea lor6 sunt colonii mai vechi romane c'a cele din Daci'a traiana, se se asimileze cu poporulu grecescu, candu ei nu voiescu se scie de ac6st'a, ci voiescu se-si conserve caracterulu lor6 de romani. D6ca multi dintre cutio-vlahii vorbescu si intielegu limb'a grecesca, nu urm6za de aci inca nicidecumu, c'a ei ar' fi greci si ca grecii ar' av6 dreptu de a-i consider'a c'a fac6ndu parte din natiunea lor6.

(Esecutiunea lui Oliv'a Moncasi.) O telegrama din Madridu a anuntiat6, c'a in diu'a de 4 Ianuariu a fostu executatu acolo Oliv'a Moncasi, celu care atentase la vi6ti'a regelui Spaniei Alfonso XII. Eaca dupa „Rom.“ amenuntele, ce le aduce despre ac6st'a diariile straine: Regele se aret'a dispusu a grati'a pe atentatoru. Consiliarii regelui opusera inse ratiunea de statu, dic6ndu, ca tendintiele cosmopolite si pericul6se pop6relor6 ale regicidiloru ar' fi determinatu si pe mostenitorulu tronului Germaniei de a nu grati'a pe H6del. Eri dimin6tia la 6rele 8 Moncasi f6 adusu in inchis6rea dela Saladero inaintea judecatorileru sei. Elu asculta cu nepasare cetirea decretului, prin care se respingea cererea s'a de gratiare; sub-

semn'a, dupa ce i se luara lantiurile, processulu verbale, 6r' dupa aceea f6 predatu calugariloru (fratii misericordiosi), cari inca dela 1421 asista pe condamnat6 in momentele lor6 din urma. Ac6st'i'a 'lu impartasire cu sant'a cumunicatura. Dupa aceea adress'a mai multe scrisori familiei si rudelor6 sale, esprimend'u si pocainti'a si in acelasi timp6 satisfactiunea de a mori in religiunea catolica, singur'a mantuito6re; cer6 ertare dela amicii sei si 'i asigura, c'a si elu ii erta pe toti. La mie-diulu noptii isi fac6 testamentulu, lasandu pe so6i'a s'a mostenit6re universal'a. In dimin6ti'a urmat6re f6 condusu intr'o trasura inchisa cu unu preotu si escortatu de armata la portile orasiului, unde se construise esiafodulu si unde se adunase o mare multime de 6meni, c'a se asiste la inffioratiulu spectacolu. Elu f6 asediatu pe unu scaunu radimatu de unu st6lpu, i se puse latiuulu de g'atu — urm'a o miscare a calaului si in acelasi momentu i-se rupse grumazulu. Moncasi a pastratu p6na in ultimele momente celu mai mare sange rece.

(Despre simptomele s6u semnele b6lei difteritice) cetimu in diariulu „Tageblatt“ din Berlinu urmat6ri'a instructiune: Din cauza, c'a Difteritis (anghin'a) se arata f6rte desu si este tare pericul6sa, aflamu cu cale de a impartasi cevasi despre ac6st'a b6la, despre natur'a si caracterulu ei, cetitoriloru si mai cu s6ma mameiloru. Mai antaiu caut'a se-o spunemu, c'a Difteritis nu este o b6la curatu locala, ci o b6la, care ataca totu trupulu. Dupa cumu se arata t6te bolnavirile generali cu friguri puternice, asia si b6l'a difteritica. Cu multu mai inainte de ce se manifesteaza schimbare caracteristice in voce (glasu) si in vorbire, inainte de ce se arata sgomotele cele fluert6re ale resufarii si dorere in g'atu, se plange copilulu s6u omulu de obos6la, dabalazare (comprimare), dorere de capu, ochii au o stralucire deosebita, buzele si limb'a sunt uscate si tare rosii, mai incolo simte o sete mare, ce mereu cresce. Indata ce se arata celu mai micu semnu din cele insirate, este de lipsa, d6ca se p6te, de a separ'a (despart'i) pe bolnavu de cei sanatosi, si de a mesur'a numai decatu temperatur'a trupului bolnavului, spre a se convinge de are friguri. Unu termometru n'ar' trebui se lips6ca din nici o casa, apoi a ambl'a cu instrumentulu acest'a este unu lucru f6rte simplu, numai bunavointi'a se fia. Pune termometrulu cu partea globulu subtiora si ingrijesce, c'a aceea se fia bine inchisa, si tiene termometrulu camu vreo 10 minute acolo. Dupa aceea se vedi, c'a mai urca-se column'a de argintu viu. D6ca nu se mai urca argintulu viu, atunci cetesce scar'a, p6na la care inaltime s'a urcatu argintulu viu. D6ca s'a urcatu argintulu viu peste 37.5 s6u p6na la 38 de graduri, este semnu invederatu, c'a bolnavulu are friguri si se cere mare paza, indata se se chieame mediculu (doftorulu) si se i-se comunice numai decatu temperatur'a, ce s'a observatu. Inainte de ce va veni mediculu, ar' trebui se faca se inspireze copilulu bolnavu printr'unu pulverisatoru (Flüssigkeitszerstäuber) in decursu de cateva minute o solutiune camu de diece procente de apa var6sa s6u de carbolu. Si unu astfelu de pulverisatoru ar' fi bine se se afle in fiecare familia, si fiecare mama se se deprinda cu intrebuintiarea acestui aparatu f6rte simplu. — Asupr'a acestei instructiuni atragemu atentiunea parintiloru, cu atat'a mai v6rtosu, ca ac6st'a afurisita b6la, care secera cu deosebire la copii fora mila, vine c'a hotiuulu de nici nu bagi s6ma. P6na acuma nu i-a datu sciinti'a medicala de l6cu si va mai trece inca multu timp6 p6na voru pot6 invinge discipulii lui Esculapu si pe acestu teribilu dusmanu alu omenirei. In cele mai multe casuri se uita si medicii cu mila la bietii copii, cumu moru si nu 'le pot6 ajut'a. Numai intr'unu casu ajutoriulu lor6 mai p6te scap'a vi6ti'a bolnaviloru de Difteritis, d6ca adeca vine la timp6, indata dupa ce s'au aratat6 primele simptome ale b6lei. De aceea este necesariu se chieame omulu mediculu si inca catu mai din vreme, p6na nu s'a latitu b6l'a, ca-ci ea inainteaza f6rte rapede.

(Portulu Marsiliei si esportatiunea Romaniei.) Darea de s6ma despre importatiunile de grau in porturile dela Marseilles, publicata de agentia „Havas“ din Marsili'a pentru anulu 1878, da 6re-care informatiuni interesante pentru Romania. Importatiunile venite dela Galati s'au radicat6 la 100,023 maji metriche, cele venite de la Brai'l'a, la 214,583 m. m. cele venite de la Tulce'a la 7,492 m. m. cele venite de la Kiust. la 14.744 m. m. Importatiunile venite din diferritele porturi ale Rusiei au fostu de 9,146,630 maji m., in ac6sta cifra numai portulu de la

Odes'a represinta 1,485,695. Cifr'a totala a importatiuniloru de cereale in porturile de la Marsili'a este de 7,529,079 maji metriche in anulu 1878. In 1877 (anulu resbelului abia fuses6 de 2,538,088 m. m.)

Cu 1 Ianuarie st. v. 1879 s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai f6iei n6stre, alu caroru abonamentu espir'a cu 31 Decembre st. v. 1878, se binevoiesca a si'lu reinoi *de cu vreme*, d6ca voiescu c'a diariulu se li se tramita regulatu. De astadi incolo diariulu se va tramite numai acelorudomni, cari au binevoitu a-si reinoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai apr6pe* de loculu, unde locuiescu.

Pretiuulu abonamentulu la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. si pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe *trei luni de aci incolo numai 2 fl. 50 cr.* in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe anu 12 fl. v. a. s6u 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Anunciu.

Societatea de imprumutu si de pastrare „AURORA“ din Naseudu va tien6 adunare generala in 2 Februaru 1879 st. n. la 10 6re a. m. in loco Naseudu.

Obiectele:

1. Reportulu despre activitatea consiliulu si starea cassei.
2. Reportulu comisiunei censurat6rie.
3. Decidera asupra propunerei consiliulu, referit6ria la modificarea unoru §§ din statute.
4. Alegerea celor doi membrii ordinari si a unui suplinte in consiliulu administrativu (§ 35).
5. Alegerea comisiunei censurat6rie (§ 60).
6. Primirea si demissionarea membriloru.
7. Pertractarea altoru propuneri, aduc6nde de consiliu.

Naseudu, 4 Ianuariu n. 1879.

Consiliulu administratoriu.

Nr. 1950/polt. 1878.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de medicu comunale pentru opidulu Hatiegu pe bas'a art. de lege XIV ex 1876. § 143, 144 si 145 se escrie concursu p6na inclusive 15 Februaru 1879 cu salariulu anualu de 400 fl. val. austr. Voitorii de a compet'a la acestu postu, au a-si asterne rogarile instruite cu documentele necesarie la subscrisulu magistratu p6na la terminulu amintitu.

Hatiegu, in 28 Decembre 1878.

Din siedinti'a reprezentantiei opidane.

Vots, prim. subs.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 15 Ianuariu st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.90	Oblig. rurali ungare	74.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	63.30	„ „ Banat-Timis.	80.—
Losurile din 1860	115.25	„ „ transilvane.	75.50
Actiunilebancai nation.	784.—	„ „ croato-slav.	84.75
„ instit. de creditu 222.40		Argintulu in marfuri	100.—
Londr'a, 3 luni.	116.55	Galbini imperatesci	5.53
		Napoleond'ori	9.33
		Marci 100 imp. germ.	57.65

Cu numerulu acest'a se incepe semestrulu i-u alu anului 1879. Rogamu a grabi cu reinoirea prenumeratiunei.

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane G6tt si fiu Henriou.